

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 14 Iunie st. v.

Punem sub ochii cetitorilor nostri următorul articol publicat de „Românul” în cestiunea ajutorului de stat:

Am pus în vedere cetitorilor otărîrea sinodului din Sibiu, cu privire la distribuirea subvențiunii acordate clerului român ortodox din Transilvania.

Subvențiunea în cestiune încă dela 29 Maiu 1861, printr'un decret imperial, a fost acordată clerului ortodox, și tot o asemenea subvențiune a fost acordată de împăratul și clerului gr.-catolic din Ardeal.

Suma dată era foarte modestă. Chiar și cel mai favorizat preot nu primia mai mult de 50 fl. adică cam 115 lei pe an. Suma întreagă a subvențiunii pentru arhiepiscopia Sibiului nu făcea mai mult de 24,000 florini pe an.

Banii se distribuiau preoților decătră consistoriele din Sibiu și Blaj.

Dela 1867 încoace subvențiunea a fost alocată în bugetul ministerului cultelor din Pesta, și d. Trefort ministrul instrucțiunii publice și al cultelor în Ungaria, n'astepta decât momentul binevenit pentru a dispune singur, după plac, de distribuirea banilor.

Guvernul din Pesta, încântat de rezultatele obținute de societățile de maghiarizare în comitatul Hunedoarei și în alte părți, creștă momentul oportun de a face și din acea neînsemnată subvențiune, care altfel tot din spinarea contribuabililor români se scoate, un mijloc de maghiarizare a preoților români.

Șiut este că astăzi în Transilvania cuvântul de ordine al Ungurilor este „idea de stat maghiar” și pentru realizarea ei se cere negreșit maghiarizarea Românilor cu ori ce preț.

Neapărat, acest curent a fost pus în mișcare de puterea executivă maghiară din Pesta, care în această privință încă dela inaugurarea dualismului, în nenorocitul an 1867, a început să-și croiască planul și cu înverșunare să realizeze politica cântată încă înainte de 1848 de poetul ungar Vörösmarty, care dice în poezia sa „că tot omul se fie om și Maghiar” între Tisa și Carpați.

Pentru atingerea acestui scop semnalul a fost dat și cetățenii maghiari înființează în ruptul capului la societăți de maghiarizare, și contribuie după puteri cu sume considerabile ca să poată lucra cu înlesnire ca nouele generațiuni, în cel mai apropiat viitor, să nu mai fie române în Transilvania.

În fața acestor stări de lucruri, bărbaii, de stat unguri creștură că, pentru a veni în ajutorul societăților de maghiarizare, cel mai nimerit mijloc este ca „mila împărătească”, după cum numesc Românii subvențiunea, să fie distribuită preoților români de ministrul cultelor din Pesta, după vrednicia fie-căruia, pe care va dovedi-o pe terenul maghiarisării. E fără îndoială, că preotul român numai pe acest teren se va pute face vrednic de a se împărțeshi din „mila împărătească” din momentul în care va fi pus sub autoritatea și disciplina guvernului maghiar.

Prefecții și subprefecții, după măsurile luate de guvernul din Pesta, ar fi însărcinați cu întocmirea tablourilor privitoare la preoții vrednici de a se împărțeshi din „mila împărătească”.

Prefecții și subprefecții fiind principalii agenți ai societăților de maghiarizare, neapărat că ei vor pune pe tablouri numai pe preoții cari prin graiu și prin fapte vor contribui la realizarea ideii unui stat maghiar omogen.

Sinodul, astăprimăveară, a trimis o deputațiune la împăratul și s'a plăns în contra dispozițiunii ministrului Trefort. Împăratul, prin cuvinte dulci, a mângăiat deputațiunea dîcîndu-i ca să aștepte liniștit răspunsul pe care îl va da prin guvernul seu responsabil din Pesta.

Guvernul a răspuns în numele împăratului, dîcînd că-și menține neclintită dispozițiunea sa de mai nainte. Părintele metropolit Roman, din Sibiu, a convocat sinodul în sesiune extraordinară spre a-i comunica răspunsul împărătesc.

În adresa sa către sinod, ministrul Trefort desparte subvențiunea în două categorii: în categoria întâia se cuprinde o sumă de 20,000 fl., pe care o rezervă pentru sine ca să o împartă preoților, și a doua care e de 4000 fl. o va pune la dispozițiunea metropolitului ca să o împartă el, ear' nu consistorul, preoților ardeleni.

Sinodul a respins cele 20,000 și primește dispozițiunea privitoare la cele 4000 fl. v. a.

Nouă ni se pare că ministrul ungar a lucrat cu dibăcie pentru a crea un precedent, spre a lua din mîna consistorului puterea de a mai pute exercita o disciplină asupra preoților, și sinodul n'a fost de loc prevădător când a primit aceea dispozițiune, care nu e decât o cursă foarte ticlăuită de guvernul din Pesta.

Metropoliții ardeleni, ca și până acum, și de aici înainte vor merge mână în mână cu guvernul ungar și cu organele lui administrative, și vrednici păstori ai turmei de maghiarizare, ei vor răsplăti pe preoții pe care ministrul Trefort îi va șopti și ale căror fete și copii unguresce vor vorbi ca și fata popii din Dădaci.

Creat odată acest precedent, ministrul Trefort va pune întreaga sumă la dispozițiunea metropolitului, cum se face și în Blaj, spre a servi ca un mijloc de demoralizare. Numărul preoților devotați cauzei române va scăde, ear' numărul celor slabi de ânger și lacomi de bani va spori, încât cu timp guvernul din Pesta va avea numeroși agenți pentru realizarea maghiarisării turmei rămase fără păstori.

Și guvernul din Viena, încă din vechime, tot în asemenea mod a procedat în Bucovina. În acea provincie română nimeni n'a contribuit atât de mult la germanizarea elementului român ca preoții români de acolo, ale căror merite asemenea erau și sînt încă până astăzi bine răsplătite de guvernul austriac tot din „mila împărătească”.

Bătrânii nostri preoți mari și mici, cu mai puțină carte dar' cu mai multă dragoste pentru neamul lor, au trăit și fără de „milă împărătească” și înțelegeau că soartea lor una și aceeași trebuie să fie cu soartea opincei, pe care o conduceau cu mândrie spre a neamului mîrire.

Doctorii nostri de astăzi în teologie și în filosofie, par însă a nu mai înțelege simțimentele și aspirațiunile poporului român, și în loc de a fi ministrii altarului român, se fac cu ușorință uneltele executorilor legilor străine.

Nu procedeau așa prelații Ungurilor din Transilvania când se aflau în opozițiune cu guvernul austriac.

Cu toții ne aducem aminte că la anul 1863, episcopul catolic din Transilvania, Haynald, împreună cu ceilalți episcopi maghiari reformați și unitari, se puseseră în fruntea opozițiunii Maghiarilor și refușau cu îndrăzneală și fără frică de a intra în camera legiuitoare a Transilvaniei, întrunită la Sibiu. Și atunci erau porunci împărătesci, și atunci se făceau presiuni din partea guvernului austriac, și atunci exista „mila împărătească”, dar' un episcop ca Haynald pe toate le desprețuia și lupta pe față și cu energie în contra guvernului austriac și în contra autonomiei Transilvaniei, insistînd pentru unirea ei cu Ungaria sub un rege maghiar.

Haynald nu cersia „milă împărătească” și puțin îi păsa de amenințările Austriacilor; el slujia cu credință și cu iubire altarul unguresc. E adevărat că împăratul l-a destituit din scaunul episcopesc, dar' nu e mai puțin adevărat că tot împăratul, după înființarea dualismului, cu îmbelsugare l-a răsplătit numindu-l

metropolit la Calocsa în Ungaria și intervenind la Papa dela Roma ca să-l facă Cardinal, numai pentru-că la anul 1863 a respins cu indignațiune și cu bărbăție „mila împărătească”.

Păstori ardeleni! imitați exemplul dat la 1863 de colegul vostru Haynald mai ales acum, când existența Românilor de preste munți e pusă în joc.

Cu dragoste și credință apărați legea voastră românească, cum au apărat-o predecesorii vostri, Șincai, Petru Maior, Klein, Șaguna, Șiuluț și alții, și încetați de a mai fi nesce slugi smerite ale acelor din Pesta.

Sânta scriptură dice că cel care se închină idolilor străini, și care cu violenție și cu fățărnicie lasă să se rătăcească turma sa, acela nu mai e vrednicul ei păstor.

Ne unim, se înțelege, și noi cu colegii nostri dela „Românul” și nu ne rămâne decât să regretăm, că s'au străcurat două inexactități în acest articol scris altfel în cea mai bună cunoștință de cauză.

Nu este exact, că sinodul arhiepiscopescan din Sibiu a autorizat pe Părintele Metropolit să primească suma de 4000 fl. și s'o împartă, precum dispune guvernul, pe propria sa răspundere și fără de a se fi pus în înțelegere cu consistorul. Hotărîrea sinodului este, ca împărțirea acestei sume să se facă după cum dispune rescriptul împărătesc dela 1861, adică în înțelegere cu consistorul.

A doua inexactitate este, că în arhiepiscopia greco-catolică, a Blajului, și până acum Metropolitul ar fi distribuit ajutorul de stat după bunul seu plac, poate chiar între preoții, care servesc cauza maghiară. Și în biserica greco-catolică Arhiepiscopii dispun în cestiuni de interes material în înțelegere cu consistorul, astfel și ajutorul de stat e pus la dispozițiunea consistorului, în fruncea căruia se află metropolitul dar' la nici un cas nu se poate dice, că ar fi abusat Arhiepiscopul la împărțirea acestor ajutoare.

Cestiunea maghiarisării.

Ocupându-se în unul di nrii trecuți „Românul” din București cu cestiunea maghiarisării dela noi, organul de frunte guvernamental „Nemzet” îi reflectează într'un articol prim, pe care îl reproducem în întreg cuprinsul lui. Eată-l:

„Cunoscînd împregiurările și răutatea, cu care sînt întimpinate aspirațiunile naționale ale societății noastre, îndeosebi în părțile ardeleni, am prevădut, că prelîngă tot tactul și circumspecția acțiunea reuniunii maghiare de cultură va provoca neînțelegeri antipatice. Astfel s'a și întemplat. Nici că mai au aceste vre-un sfîrșit. Când sîntem atacați de cei de dincoaci, când de cei de dincolo. Cu deosebire Românii mereu călăresc pe aceea — în timpul mai deaproape o repetază „Românul” din București — că scopul nostru e, maghiarisarea Românilor de dincolo de Carpați”. Sînt fleacuri și aceste, ca toate cele câte le-am auzit până acum din partea aceasta în direcțiunea aceasta. „Maghiarii se nîsuesc întru nimicirea Românilor”. Nu există în Ungaria om cu mintea sănătoasă, care să viseze astfel de lucruri. O știu la noi toți cei cari cunosc împregiurările prea bine, că maghiarisarea românilor e o absolută imposibilitate; nici statul, nici societatea n'are și nici că poate ave atîta putere, ca să străbată cu aceasta. Chiar de aceea la noi nu se angajează nime

spre astfel de scopuri. Dacă Românii n'au alt năcas dincoaci și dincolo de Carpați, decât să-și facă astfel de gîrgăuni, de ce pot fi pe pace.

„Cel ce cu toate aceste afirmă, că Maghiarii se opintesc spre a maghiariza pe Români, acela sau spune cu intențiune un neadevăr, sau dovedește că nu fi sînt cunoscute împregiurările.

„Foaia română bucureșciană mai spune și aceea, că Maghiarii până la anul 1848 „au desbrăcat toată aristocrația și burghesia română din Ardeal de naționalitatea sa”. Așa ceva apoi chiar ilustrează cât de rău e informată foaia bucureșciană. „Aristocrația română” n'a fost și nici nu este — nici în Ungaria nici în Transilvania.

„Ce e drept Români singuratici au primit titlul de nobili maghiari; cerceteze însă orișicine, că nici nobilimea, ca instituțiune, n'a maghiarisat pe nici unul dintre olăhi. Am pute să publicăm întreg catalogul acelor, cari s'au făcut în timpurile mai vechi nobili maghiari; aceia sînt toți oameni cu nume maghiare (în Marmășia și în părțile ardeleni), ear' astăzi nu se mai țin de Maghiari, ci toți pretind a fi Români, și chiar într'aceștia se află o mulțime de agitatori români ultraști.

Sau doar' foaia panromână din București înțelege „sub aristocrația română” pe Bethlenesci, Keményesci, Bornemiszeseci și Kendeffieseci? Cunoaștem iluziunile aceste bolnăvicioase, cari începînd dela Tuhutum până la Secuial cel cu „borviz” îi țin pe toți de origine română, noi însă n'avem intențiune se stăm serios în vorbă cu astfel de fantasmagorii. În ceea-ce privește în sfîrșit „burghesia română”, — aceasta încă n'a existat, pentru-că împregiurările n'au fost favorabile spre formarea și dezvoltarea acesteia. Ceea-ce există în înțeles propriu ca burghesime română, aceea numai în timpul cel mai deaproape — se dîcem sub stăpînirea Maghiarilor — s'a întemeiat. Dar' nici aceasta nu se poate numi „burghesime”. Sînt ici-colea negustori de naționalitate română și vre-o câțiva industriași, însă și aceștia — se poate despre aceasta convinge „Românul” — sînt orișice alta, numai Maghiarii nu”.

Dacă foaia bucureșceană vrea se știe, masa cea mare a poporului român dela noi consistă din agricultori; are însă apoi o inteligență considerabilă, ca de care una mai bună și mai număroasă nici chiar regatul român nu ne poate prezenta. Și această inteligență din patriă aci s'a înălțat, aci în Ungaria s'a cultivat, în sinul și în institutele de învățămînt ale acelei națiuni maghiare, pe care acum sînt destul de ingrați a o calumnia cu aceea, că „nisuesc” spre nimicirea Românilor.”

Tare se supără foaia guvernamentală (E trist, când cineva discută cu un diar, și nici aceea nu știe de care partidă se ține acela! Red. Tribunei.) de aceea, că acum în toate statele culte ale Europei, în Anglia, Franța, Germania și Italia nu sînt în rătăcire cu privire la națiunea maghiară, ci ne aprepiează aspirațiunile și se exprimă asupra acelor cu recunoștință și simpatie. Da, ne și bucurăm de cîntea și simpatia națiunilor celor mari și culte, și aceasta ne va oferi nouă multă putere morală spre a ne lupta în contra miserabilelor pre ocupațiuni și acțiuni ale raselor mai mîrunte, cari dovedesc numai o pricepere foarte mărginită.

Dacă oamenii de pe țărmuri Dimboviței ar fi conduși și de o minte sănătoasă, ear' nu numai de pasiuni, ar pute chiar din împregiurarea aceasta înțelege, că în ceea-ce privește fantasmagoria antimaghiară presa română de dincoaci și de dincolo se află cu totul izolată. O întreprindere în contra noastră între astfel de împregiurări nu e altceva, decât a fugi cu capul la pîrețe, și fie asigurați, că dacă nu se vor modera își vor sparge capetele cele hăbăuce.

Noi nu vom să maghiarisăm pe nimenea, rasa noastră desnaționalizată (*elnezetielenedett*) însă nu putem să li-o lășăm: vom recâștiga-o pe seama corpului națiunii, de unde s'a rupt, rezonăm cât vor vră și aici și dincolo. Dacă ne stau în cale, îi vom îmbutușila o parte, deoarece vedem, că explicările, deslucirile și declarările despre scopurile noastre inocente nu folosesc nimic. Ne acuză, că maghiarisăm și foaia bucureșciană e destul de neorientată sau malițioasă de a afirma, că în comitatul Hunedoarei, deci în imediata apropiere a României, unde s'ar fi putut la fața locului foarte ușor convinge despre adevărată stare a lucrurilor, — „copii români acum numai unguresc vorbesc“. Acesta e un neadevăr cutezat. Adevărul e chiar contrariul, și anume „că acum copii maghiari numai românesc vorbesc“.

În ceea ce privește în sfârșit propunerea „Românului“, că ar trebui să se urnească o contraacțiune din București, care să se extindă și preste Ardeal față cu mișcările culturale maghiare, — le dăcem numai atâtă, că „male affligitur, si quis — Transilvaniam tetigerit“.

Correspondențe particulare ale „Tribunei“.

Cohalm, în 22 Iunie 1885.

În nr. 113 al „Tribunei“ a apărut o corespondență particulară cu datul Cohalm 18/30 1885.

Am așteptat ca cei mai competenți să răspundă la cele scrise în acea corespondență, ved însă că acuși aserțiunile trec în domeniul uitării și nime nu-și ia osteneala ori chiar nu află de demn a reflecta.

Subscrisul, ca unul ce asemenea sunt atins în reputațiune, mă simt dator a reflecta încât mă privește pe mine.

S'a dîs în acea corespondență: „Românii gr.-cat. au numai parochii, și încă doi la vre-o câteva suflute. Nici acestia nu-și prea bat capul cu ale scoalei.“

Ce e drept se vede că corespondenței i-se pare curioasă anomalia de doi parochii la o mână de oameni gr.-cat. Așa este și adevărul nu se poate nega. Însă dacă sîntem doi parochii, nu sîntem două scoli gr.-cat., ci una și aceeași cu un paroch-director scolastic, cu o responsabilitate, și nu două față cu legea. O dîc aceasta, ca nu cumva să rătăcescă cineva creștînd, că în Cohalm ar fi trei scoli românesce.

Prin lovirea în toate părțile autorul corespondenței voesc să se ascundă. N'are însă să se teamă: noi presupunem că d-lui a avut numai intențiuni bune cu șirele ce le-a scris; poate credem mai mult decît a voit.

Eu nu înțeleg, ce înțelege corespondența prin aserțiunea, că parochii gr.-cat. nu-și bat capul cu ale scoalei. Înainte de toate fie-mi permis a constata că deși sîntem doi nu ne împărășim puterile, ci le folosim spre susținerea instituțiilor noastre în vederea unui scop mai bun. Credem a fi satisfăcut deplin cauzei, dacă ne-am pus în defensivă, așa cît astăzi culețăm a afirma

că scoala noastră gr.-cat., corespunzătoare în tot respectul legilor, e asigurată ca școală românească. Nu cred că va nega-o aceasta nici chiar autorul corespondenței.

Atâta numai am avut de scop a rectifica prin aceste șire. M'aș bucura mult dacă dl corespondent ar scrie numai din interesul, ce-l are pentru binele cauzei române și nici nu am cauză de a presupune altceva despre d-sa. Puțină bunăvoință ne-ar trebui și am ajuta neasemănat mai mult cauzei comune. Dar' se credem că sîntem cu mult mai buni decît ne îndatinăm a ne privi astăzi unul pe altul. Dacă dl corespondent va fi greșit în ceva, fie sigur că eu sînt de firma convicțiune că a făcut-o din interes curat; îl asigur însă de altă parte că afacerea bisericii noastre gr.-cat. din Cohalm nu va stîrbi nici cînd interesele comune românesce și că din această parte poate să fie liniștit. Dacă se va cere sîntem gata amîndoi „preoții gr.-cat.“ a le da mîna frățească de ajutor și confrăților noștri de ceealaltă confesiune românească.

Clemente Raicu,
paroch gr.-cat. și director scolastic
confes. gr.-cat.

De pe malul Murășului 11/6 1885.

Reuniunea de maghiarisare înființată în Cluj, trebuia să afle răsunset și la Maghiarii din comitatul Hunedoarei, cari lucră din răspuneri pentru „remaghiarisarea“ întregului comitat. S'a înființat în Deva o filială a „kultur-egylet“-ului. Acum s'a început vînătoria după membrii.

Nu ne suprinde de loc intrarea ca membri din partea Maghiarilor — ne doare însă că vedem între membri și suflute rătăcite românesce.

S'au esmis liste de subscriere în Orăștia, Hațeg, Baia-de-Criș, Brad, Simeria, Secăreșb. Primul membru insinuat e Gr. Kun Kocsárd cu 700 fl.; apoi alții cu 100 fl. cu 10 fl. și cu 1 fl. v. a.

Între membrii ordinari află pe următorii Români: (?)

1. Beovicu George, neguțator în Baia-de-Criș. 2. Inco Ianos, Român. 3. Muntean Petru membru pîrtinitor. 4. Ciuciu Nicolae. 5. Sava Borha — fost avocat — acum pretor în Ilia. 6. Petru Bota, notar în Buceș, ales cu multă luptă din partea Românilor. 7. Stanciu Aurel, învățator în Secăreșb. 8. Crainic Nicolae, (Baia-de-Criș).

Sînt puțini membri dintre Români. Și acestia sînt făcuți membri cu forța, căci fiind slabi și neputincioși în oficiu cred că-și vor atrage vre-un favor.

Am notat numele pentru ca să-i cunoaștem.

În 18 Iunie st. n. a fost precum sciți alegere de protopresbiter în tractul Iliei. Cunoașteți rezultatul deja.

Noi cesti din tract sîntem foarte îngrijiiți de venturul acestui tract. Ce va fi pe venitor nu scim. Una însă o scim: Cei din fruntea comitatului saltă de bucurie pentru alegerea făcută. Eată ce scrie „Hunyad“ diarul dlui Réthy Lajos în Nr. 25 dela 20 Iunie 1885: „După

opiniunea comună ar fi foarte de dorit ca Consistorul din Sibiu să întărească pre brăvul (*derék*) paroch din Hunedoara, carele a căpătât mai multe voturi acum, precum și la alegerea ținută cu doi ani înainte“.

Di Réthy își cunoaște bine oamenii, și nu trebuie să uităm că reprezentanții presei din Pesta și Viena au lădat școala maghiară din Hunedoara, unde aleargă fii Românilor (din Hunedoara).

Acum înțelegem și noi pentru-ce candidatul ales de maioritatea consistorului la anul 1883 nu era binevedut la cei din fruntea comitatului.

Valea-Hațegului, 18/6 1885.

Guvernul, autorități administrative și eclesiastice, corporațiuni și particulari aleargă, ajută, influențează, dau ordin și mandate la înființarea institutelor de creștere, în toate colțurile țerii. Nici odată țeara n'a fost așa împoporată cu scoli ca acum!

Avem școale de stat, școale comunale, școale confesionale, școale de reuniuni și private, avem școale preste școale; ne-ar crede un necunosător că sîntem rivalii Elveției, unde 5 la sută nu știu carte. N'ar strica! Dar' realitatea ne bate teribil.

Scoalele de stat provădute bine, ar fi să fie de model, dacă prin ele s'ar intenționa educațiunea și instrucțiunea adevărată. Au ele însă altă destinațiune mai înaltă, care nu încapă la inima unui moșic. Scoalele de stat sînt anteposturile cele mai înaintate ale ideii de stat „maghiar“, în înțelesul așa numitelor reuniuni de cultură maghiare....

Ele nu voiesc dezvoltarea facultăților individuale pe basa originii și a educațiunii luate în familie, ci sugrumarea totală a individului în 6 ani, timp obligat la frecuentarea școalei; voiesc a doua naștere materială a copilului — duc *ad absurdum*!

Toate fructele ostenelelor, toate inspirațiunile corpului didactic, după eșirea băiatului din școală, încep a dispărea una după alta ca tot ce e nenatural, ajuns acel băiat bărbat, are o bună dosă de perversitate, corupțiunea morală i-a infiltrat ființa: nu e legat de tradițiuni străbune, de obiceiuri naționale, nu de moravuri religioase, desprețuiesc ce e al seu și nu poate suferi ce e al străinului, va înfige la ocașiunea dată cel ântăiu pumnalul în inima demoralizatorului seu.

Eată rezultatul educațiunii nenaturale în școala de stat! școalele comunale mai puțin dotate, conform mijloacelor disponibile, nu se lasă inferioare în fața surorilor lor.

Rămân școalele confesionale, cele mai slab dotate, ca să țină pași cu spiritul timpului, mult puțin cît făceau, dară simțul individual, întregitatea naturală, dacă nu o dezvoltau, la tot cazul nu o împedeau.

Veni art. de lege 18 din 1879, le dete și lor lovitura de grație. Înțelesul acesteia: învățătorii confesiunilor de altă limbă, nu de cea maghiară, adică la Români, Sârbi, Germani, Slo-

vaci etc., pot fi numai acei indiviți, cari știu limba maghiară. Confesiunile pot să-și susțină școlile și învățătorii, numai paralel cu limba lor să se propună și limba statului, nu alta decît limba maghiară, în atâtea oare, încât la 6 ani elevul să știe face contracte și rugări, să știe compune ori-ce scriere comercială în limba maghiară.

Ei! dar' cu aceasta scopul legii se zădărnicesce! Vin îndrumările ministeriale și explică legea cum vrea ministrul; vin ordinațiunile ca afară de limba maghiară să se propună și alte obiecte paralel în ambe limbile, precum computul, geografia și istoria, istoria naturală și cetirea. Oare se vor opri? Nu se poate. „Dați-mi școala și voi reforma lumea,“ a dîs Leibnitz. Sistema numai să mai țină, și limba naționalităților în școalele lor proprii va deveni numai facultativă.

Cînd cineva lunecă pe pripor, nu se mai oprește până în fund.

Avem noi Români, încă nisce scoli de reuniune, așa numitele scoli grănițeresce, școale relativ bine dotate. N'au basă în lege, dîce ministrul, deci încă în 1874 se declară simplu de comunale. Se fac proteste și recuse, rezultatul: se repeșcesc declararea de „școale comunale“ și astfel se tractează din partea inspectoratelor: școale comunale ale căror edificii și ai căror învățători se susțin din fondul scolastic grănițeresc; — (a se vedă rapoartele inspectorului Réthy prin „Hunyad.“)

Cînd inspectorii reg. vizitează școalele de altă limbă, prima durere de care sufer e, încât i-au însușit școlarii limba maghiară? Eată la ce li se mărginesc toată inspecțiunea. De le-ar și lipsi fanaticul zel, care i-a ridicat la onorifica pozițiune a inspectoratului, ordinațiunea mai recentă a ministrului cultelor totuși i-ar răpi cu sine la riguroasa supraveghere a progresului făcut în limba statului.

O rață de speranță ne suride! E zelul neobosit, conștiința clară a unor învățători despre misiunea ce au. Cînd un învățător deplin calificat își pune umerii sei cu tăria de adevărat bărbat în contra obstaculilor ce s'au pus în calea progresului prin art. de lege XVIII din 1879, vrînd-nevrînd trebuie să dispară. Convingere mai palpabilă i-m-am procurat la un examen de vară, ținut est an în o școală grănițerească.

În opidul Hațeg s'a ridicat din venitele fondului scolastic grănițeresc prin neobositul zel al Ilustr. Sale dl baron Urs, ca președintele administrării fondului acestuia în anii 1880—81 un edificiu mareț, cu un etagiu și patru saloane de propunere pentru o școală primară centrală, la care deocamdată funcționează numai doi învățători.

La școala aceasta s'a ținut în 11 Iunie a. c. st. n. examenul de vară, înainte de ameați cu despărțemintele superioare.

De multe ori am asistat la examenele dela această școală; totdeauna am eșit mulțumit. Îmi aduc aminte că odată Ilustritatea Sa dl baron Urs ca șeful administrațiunii fondului grănițeresc, din care se susține și această școală, asistând la examenul dela această școală, a fost surprins de rezultatul aflat.

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iaruk.

(Urmare.)

„Și cînd oare să fie de sigur nunta?”

„Taica vrea să ne lase moșioara și să se mute în colibă. Până ce o va ave gata, va fi nunta, — cam pe la sf. Caterina. Frumos ar fi, dacă am ave nunta într'una și aceeași dî.“

„Ean, taci, d-ta vorbești ca și cum ar și fi mîna în mîncăci și asta mai este preste mîni.“

„Ceea-ce nu este, poate să fie. Ai lui Mila vor fi bucușii, cînd Iacole se va însura la voi, și taica d-tale ar căpeta un ginere îndemînat; un mai bun nici nu s'ar potrive pentru meseria voastră — și nici pentru d-ta. Ce e adevărat: Iacole este băiatul cel mai frumos din satul întreg și Lucina a judelei cred că s'ar plînge după el.“

„Uită-te, și asta e o peatră, care ne este în drum,“ suspină Kristla.

„Puicușo asta e mai mult decît numai o peatră. S'au gîndesci d-ta, că Lucina puțin cum-penesce. Aceasta e destul de grea de sine însăși,

și tata o să-i mai arunce în cumpenă un săcoiu de florini.“

„Cu atît mai rău.“

„Pentru asta însă nu-ți rupe capul; chiar de ar fi tatăl ei judele satului, asta tot nu e D-șeu și cu toți banii ei, tot nu-și va întinde apa. Mila are doară ochi sănătoși.“

„Dar' dacă toate se vor surupa pe el și dacă nu-l primesc în curte și va trebui să intre cîtană.“

„Nu gîndi la asemenea lucruri; cînd domnul intendant se va uita negru, i-se vor unge ochii, întelegi?“

„Încît o privește asta, s'ar pune la cale, dară totdeauna tot nu merge. Într'adevăr în noaptea sfîntului Ioan am visat, că Mila veni la mine și așadar oare-cum ar trebui să ne înțîlnim, dară visul tot vis rămîne, și bunica dîce că în credințele cele deșerte nu trebuie să ne încredem, nici să căutăm să aflăm dela D-șeu, cum o să facă cu noi.“

„Nici bunica nu e doară sf. evanghelie!“

„Eu îi cred bunicii ca sfînte scripturi, ea îl sfătuiesc sincer pe om, și fiecare dîce că e o muiere cum se cade; ceea-ce dîce ea, e adevăr sfînt.“

„Și eu o știu tot așa, dară nu vreau să pun rămășag, nici degetul meu cel mic, — că până

ce era tînără, nu credea tot așa ca și noi. Oamenii cei bătrîni așa sînt totdeauna; mama noastră neîncetat se tot plînge de noi, că tînerimea cea de acum numai pe bucurie, pe joc și pe veselie — și pe mînte de loc nu se razemă. Asta ci-că n'a fost așa pe vremurile lor, și eu știu desigur, că străbuna noastră nici cu un fir de păr n'a fost mai vrednică în tînerete; cînd noi vom fi bunici, o să cîntăm și noi tot așa. Acum însă se ne lășăm sub ocrotirea maicii domnului și să dormim, — adăuse Ancia, se ghemui în rochia ei și după o bucată de vreme, cînd Kristla i-se uită în față, era și dusă.

În pod își mai alina una dintre muierile, cari dormiau acolo, copilul, dară acesta nu se lăsa a fi liniștit.

„Și ce, maico, copilul în fiecare dî vă face așa?“ întrebă ceealaltă, deșteptându-se din somn.

„Ba nu în fiecare, numai de două săptămîni. I-am fiert, cine ce m'a sfătuit: gălălii de mac și altele? — nici un folos. Ferăreasa dîce, cumcă bubele i s'au pus pe mățișoare. M'am hotărît să-l jertfesc pe altarul maicii Domnului, ori să se însănoțezeze, ori să-l iee D-șeu la sine.“

„Puneți-l mîne sub isvoare, ca apa să se răstoarne de trei ori preste el, asta a scăpat și pe fata mea,“ o sfătui muierea ceealaltă, se întoarse pe partea ceealaltă și așpi.

Cînd dimineața pelerinii împreunăși înaintea bisericii își întindeau mîinile cu cuvintele obiceiuite: „Să ne iertăm!“ — fiindcă s'au dus la masa Domnului — două glasuri cunoscute s'au auzit îndrîr de Kristla și de Ancia: „Să fim iertați și noi.“

„Și fără spovedanie vă dăm absoluție,“ răspunse Ancia, întînd mîna lui Tomeș, Kristla însă înroșindu-se întinse a sa lui Mila. Flăcăii se deteră sub conducerea lui Martineț și se duseră cu ceilalți în biserică.

După biserică toți merșeră să se scalde în baia, unde muierile mai bătrîne și bărbații de obicei făceau să li se pună și ventusele, aceasta o țineau cu toții. După scăldare se cumpărau flacoane. Morăreasa cumpără legături întregi de iconițe, mătânii, figurine și fel de fel de daruri. Am slugi, vin măcinător: fiecare se așteaptă, să-i dau vr'un plocon,“ spunea bunicii.

Alătura cu bunica sta bătrîna Tuscova, bunica și ea bună bucuroasă ar fi cumpărat nisce mătânii de locotiță, dar' cînd negustorul îi spuse, că costă două-deci de creștari, bani buni, le puse mîhnită earăși pe tesghea, dîcînd că sînt scumpe.

Scumpe? — scumpe acestea?! se supără negustorul. „Atunci de cînd sînteți pe lume, n'ați avut mătânii de locotiță în mîna. Cumpărați-vă de turtă dulce!“

Autoritățile noastre scolare se caute dar' la instituire numai de învățători deplin calificați, cu caractere firme și conșcii de misiunea lor; ear' mai presus de toate, învățători independenți, rezoluți în sus, drepți și cu durere de inimă în jos. Astfel vom pute eluda tendințele de maghiarizare.

Silviu.

Cronică.

Scolar. La gimnasiul de stat din Sibiu s'au declarat cu sfârșitul anului școlar 1884/85 12 abiturienți de maturi. Numărul școlarilor pe anul școl. expirat au fost 243, dintre cari 91 rom.-cat., 31 gr.-cat., 77 gr.-orientali, 38 ev.-ref. și 6 mosaici — prin urmare 108 Români față cu 135 de alte naționalități.

Examenale publice ale școlii capitale gr.-or. din Sebeș se vor ține în 4, 5 și 6 Iulie st. n.

Timpu. De vre-o trei zile plouă mai preste toată țeara. Dela Oradea-mare și Lugoj se scrie, că ploaia din zilele ultime a prins foarte bine sămănăturilor.

Defraudare postală. La 23 l. c. n. a defraudat un funcționar de poștă dela o filială a poștei centrale din Budapesta suma de 27.500 fl. Alexandru Apostol, așa se numește defraudantul, ajuns în perplexități materiale și a întrebuit pentru susținerea sa și a unei amoreze, cu care locuia, vre-o 500 fl. din banii de poștă în speranța că o rudenie a sa din Transilvania îi va trimite bani și a pute restitui suma luată încă înainte de scontrarea ordinară a cassei. În 1 Iulie n. avea să se întâmple scontrarea cassei și Apostol nu primise banii așteptați. Se hotărî dar' să defraudeze banii privați expediți prin poștă. În 23 l. c. n. primi la poștă o scrisoare îngreunată cu 44.522 fl. 44 cr. adresată cassei de păstrare din Oradea-mare. Cu o deosebită măiestrie a deschis Apostol scrisoarea, a luat 27.500 fl. și apoi a închis-o. 5000 fl. 'i-a ascuns în cimiter, 500 fl. 'i-a luat la sine, ear' 22.000 fl. 'i-a predat unui prieten, ca acesta să deschidă o neguțătorie pe care să o poarte în comun și până când el va fi închis prietinelui său să-i dea amorezei sale 30—40 fl. pe lună. Prietinelui său însă a mers îndată la poliție, a depus suma de 22.000 fl., Apostol a fost prins și închis, el a spus unde se află și cei 5000 fl., ear' e 500 fl. s'au aflat la el. Defraudantul e din Szilagy-Cseh din comitatul Selagiului.

Ministrul-president Tisza în Oradea-mare. Ieri a sosit ministrul-president Tisza la Oradea-mare, unde e ales de deputat. S'a dat un banchet mare în onoarea ministrului deputat, cu care ocaziune s'au ținut mai multe toaste. Așteptăm să cetim ce va fi spus ministrul Tisza alegătorilor sei.

Stațiuni telegrafice. La băile din Borszék și Tușnad s'au deschis pe timpul sezonului stațiuni telegrafice de stat.

Statutele societății române de lectură din Roșia-montană au fost întărite de ministrul de interne sub nr. 32,285 din a. c.

Deputațiunea regnicolară croată. Elaboratul subcomitetului deputațiunii regnicolare croate se va așterne în 1 Iulie membrilor deputațiunii spre studiere. Desbaterile în plenum se vor începe în August.

„De, tăicuțo, pentru un altul poate n'o să fie scumpe, dară mie-mi sînt, căci toată averea mea nu e decât jumătate de florin“.

„Pentru atîta nu veți căpăta locațița“, îi dîse negustorul.

Touscova se duse; bunica însă merse după ea și-i spune să vină cu ea la un alt negustor, ci-că acela are marfă efină. Și eată! negustorul acesta toate le da mai pe nimic, cum bunica însăși voia, așa încât Touscova pentru jumătate de florin căpăta nu numai mătani de locațiță, ci și iconițe și alte mărunchișuri.

Dară după ce s'au dus dela dugheană, Barunica dîse: „Bunico, nu-i așa, doară 'i-ați plătit negustorului ceea-ce lipsia; doară am vădut, eu bine, cum îi făceați cu ochiul, ca Touscova să nu vadă“.

„De ai vădut, ai vădut, numai să nu spuni mai departe; ceea-ce dă dreapta, nu trebuie să scie stînga“, răspunse bunica.

Kristla își cumpără o veriguță de argint, pe care erau două inimi ardețoare; Mila îndată își cumpără și el o veriguță, pe care erau două mâni împreunate. Toate aceste domni pelerini făceau să li se atingă și sfințească, și mătaniile veriguța, iconița sau cărticica sfințită fie-care o ținea ca sfintele moaște,

(Va urma.)

Dr. Miletici sub curatelă. Foaia oficioasă „Bud. Közl.“ publică în numărul seu de ați următoarea scrisoare a tribunalului reg. din Neoplanta cu datul 1 Iunie a. c. n. „Prin aceasta se aduce la cunoștință din partea tribunalului reg. din Neoplanta, cumcă avocatul alienat Dr. Szvetozar Miletici s'a pus prin sentența judecătorească Nr. 4212—1884 sub curatelă, numindu-se de curator avocatul George Dimitrievici din Becicherecul-mare“.

Ucigătorul din Haris-Bazar. Tabla reg. din Budapesta a cassat sentența de moarte de prima instanță adusă în contra ucigătorului Emeric Valentici și a ordonat transportarea lui Valentici în casa alienaților pentru observarea stării lui spirituale.

Postal. După negocieri de mai mulți ani între monarhia noastră și Anglia s'a legat în sfârșit o convenție comercială în înțelesul căreia între ambele se va introduce circulația de assignațiuni și scrisori cu bani. Noua convențiune intră în vigoare în August.

Justificare. În 24. Iunie n. au justificat în Semlin pe ucigașul Zvejici, un tiner de abia douăzeci și unu de ani, care înainte de aceasta cu vre-o câteva luni a ucis pe învățătorul Kolenici din comuna Grabovce răpindu-i cei 49 creștari, pe cari îi avea la sine. Înainte de justificare s'a insinuat la judele investigator o fată de țeran, care încă se afla în prisoare și a declarat, că ea ar voi să se cununecudelicentului și apoi să se moara dimpreună. Spunându-i-se, că așa ceva e imposibil, a isbucnit fata într'un plîns groasnic, pe care îl auzea publicul încă și în decursul execuțiunii. Lupta de moarte a justificatului a ținut de cece minute astfel încât și călăul Kozarek a fost suprins. Spânzurarea aceasta a făcut asupra publicului de față o impresiune înspăimântătoare. Un soldat, care privia executarea, a amețit și a trebuit transportat de acolo. O executare atât de groaznică încă nu s'a pomenit de mult.

Naumovicz, cunoscutul panslavist din Leopold, a fost provocat decătră poliția din Leopold ca să se înfățișeze, spre a-și da seama pentru purtarea și vorbirile sale cu ocaziunea sărbării din Rusia a lui Metod.

Descoperiri arheologice. Din Triest se scrie că cu ocaziunea risipirii unei movile s'a descoperit o casă antică din timpurile romane.

Elena Teodorini. Diarele din Spania aduc scirea, că d-ra Teodorini a raportat zilele acestea la teatrul cel mare del Liceo din Barcelona un succes strălucit în „l'Elisir d'amore“ al lui Donizetti. Succesul artei a fost cu atât mai mare, cu cât publicul era deprins a o privi ca o cântăreață de genul dramatic. Toată lumea era foarte curioasă a vedea ce fel de Adină va fi domnișoara Teodorini, și de aceea succesul artei face atîta șgomot în lumea artistică spaniolă.

Iată ce dîce în această privință la Peninsula din Barcelona: „Coarda dramatică, care ne mișcase așa de mult în Ugenotti, Adia și Traviata, a cântat într'un chip miraculos în l'Elisir d'amore, cu o admirabilă corectitudine, cu sentiment plin de mișcare și cu o ingeniositate, care a entuziasmat pe toată lumea“. „Diario de Barcelona, la Publicidad“ și alte gazete conțin lungi articole în privința succesului din urmă al tinerei artei române.

Conferențe preoțesce.

Thet în 18 Iunie 1885.

În așa numita „constituțiune a IV-a“ a sinodului diecesan de Gherla convocat pre 12—14 Noemvrie 1882 se vorbeste despre progresul și perfecționarea clerului în științele sacre și moralitate. Pentru acest scop s'a hotărît a se ține în întreagă diecesa Gherlei în fiecare district protoposesc adunări sau conferențe tractuale. Despre modul ținerii acestor adunări precum și despre agendele, ce au a se pertracta pentru ajungerea scopului indigitat, s'a formulat un regulament consistător din 15 puncte. Conform acestui regulament în 13 l. c. s'a ținut adunarea preoțască de primăvară din districtul Buzei în parohia Feldioara. Aci după celebrarea serviciului divin preoțimea tractuală a venit la casa parohială, unde s'a și început ședința sub conducerea înțeleaptă și zeloasă a veteranului protopop Ioan Filipan.

După deschiderea ședinței, notarul ales ad hoc a cetit regulamentul edat de ordinarat referitor la aceste adunări, ca astfel preoții să-și împartășească în memorie agendele ce au a se pertracta. Aci, pentru mai bunul înțeles al hotărîrilor adunării, află cu cale a aminti pre scurt cele mai însemnate din regulamentul și anume:

Protopopul tractual are a convoca în fiecare an două adunări tractuale, una primăvara și alta toamna, pre rînd în fiecare parohia a tractului. Laastfel de adunări are a se ține liturgie, unde un preot ales de conferența premergătoare are să predice. La ședință alt preot are să di-

serteze. Și unul și altul în cas de ceva împedecare trebuie să aibă suplenți. Adunarea are a se ocupa de viațurile și înclinațiunile rele ale poporului și a căuta mijloace pentru vindecarea aceloră; are a se îngriji de bunăstarea materială și spirituală a poporului, aci se mai adaugă grijea de școale. Preoții au să premergea cu exemplul bun, prin urmare au să-și aleagă confesar, la care să se mărturisească cu toții. Tot aci ca preoții să înainteze în științele sacre după constituțiunea sus atinsă, au să înființeze biblioteci tractuale.

În înțelesul acestui regulament deci s'a purces la lucru.

De loc al adunării viitoare s'a desemnat parohia Șombor. De concionator s'a ales Anania Hosszu, preotul Thetului și notarul ad hoc al ședinței, de disertant Iosif Filipan, preotul Ujfalăului, ear' de suplenți s'au ales pentru concionator Lazar P. Papiu, preotul Iusului și pentru disertant George Isaiu, preotul Mătheului. Concionatorul are să-și iee tema din evangelia respectivei zile, în care se va ține adunarea, ear' disertantele are să vorbească despre taina matimonului.

Aci protopopul își ceti disertațiunea sa despre modul cum își poate câștiga păstorul sufletească stîmă, iubirea și încrederea poporului.

Adunarea ascultă cu plăcere această disertațiune și apoi hotărî, că fiind lucrat acest operat cu zel și cu cunoștință de cauză să se astearnă la ordinarat cu acea adaugere, ca aceasta să îi va sta prin puțință să năsuiească a sprigini cauza preoților acum atât de nebagată în seamă.

Urmă apoi o discuțiune despre viațurile și înclinațiunile rele ale poporului și despre unele mijloace, cu ajutorul cărora s'ar pute delătura aceste rele. aci se întruniră toți preoții în părerea, că un mijloc în contra demoralizațiunii ar pute fi școala. Școala este aceea, care nobilizează inima și edifică moravurile poporului: — drept aceea cu toții își puseră în inimă, că pre venitor cât numai se va pute vor ave o deosebită atențiune față de școala. Tot aci veniră în discuțiune concubinatele, cari încă ajută foarte mult lăfărea imoralității și ruinării poporului. Și aici s'a luat hotărîre de a face fie-care preot pașii necesari pentru stîrpirea acestui rău, de care mai nici o comună nu rămâne nebântuită.

Se alege apoi de confesar tractual bătrânul preot al Feldioarei N. Borșan.

Veni apoi la rînd înființarea bibliotecii tractuale. Aci preotul Săn-Nicoarei Ioan Buxbaum propuse, că fiindcă fără de ceva base nu se poate face nimic, prin urmare nici amintita bibliotecă tractuală — să se statorească o taxă de 2 fl. la an pentru fiecare membru și dacă alt isvor nu se va afla, atunci deocamdată baremi pedepsele preoților absenți dela adunare fără cauză să se folosească în favorul bibliotecii. Adunarea primi propunerea cu unanimitate și de bibliotecar își alege pe propunător ear' de cassar pe Petru Cheresteș preotul Tientei.

Pe urmă ca conclusele ședințelor totdeauna să fie de față la ședințele următoare, se învoiră preoții a-și procura prin casarul lor un protocol mare legat, unde să se ducă protocoalele atât a ședințelor de mai nainte cât și ale celor următoare.

Cu aceste și altele, cari find mai neînsemnate nu le-am atins, aici președintele ridică ședința mulțumind preoților pentru interesul și buna înțelegere, ce au arătat în decursul ședinței.

Cam la 2 oare d. a. preotul local întinse measă bogată, la care se ridicară toaste în onoarea Ilustrității Sale dlui Episcop, în a protopopului tractual și a poporului, care deși în qi de lucru a asistat la ședință până în capăt.

După prînz mai discutându-se câteva cestiuni dintre nesce poporeni ne-am depărtat cu toții simțind în noi cea mai mare mulțumire sufletească.

George Curtean Bărnulescu.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinții Românilor în Dacia Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

Astfel înțelegem noi a explica miturile istorice, din fapte adevărate, a căror amintire a fost alterată în decursul timpurilor prin tradițiunea populară, — ear' nu din fantasia cronicarilor!

Dacă deci în mitul lui Salan se află un fond istoric, cu cât mai mult trebuie să fie recunoscut acesta la principatul român din Ardeal, unde existența poporului român înainte de venirea Ungurilor adă adevărate din mai multe părți. De bună seamă și aici se află în tradițiunea lui Anonymus adaursuri închipuite. Așa, supunerea acestui principat încă pe timpul lui Arpad nu este nici decum probabilă. Și numele ducelui român Gelou nu pare să fie alta decât împrumutul dela ducele unguresc Geula sau Gyla din Bălgard (Gyula-Fejervár), adevărit în timpul lui Ștefan-cel-Sfânt. ¹⁾ Principatul ardelean al lui

Gyula — carele cuprindea numai partea apuseană, mai ales pe valea Mureșului ²⁾ — ear' după spusele lui Anonymus un principat mai vechiu român, care primi apoi o dinastie ungurescă, după-ce ducele român cădu în luptă cu Ungurii. Atîta fond istoric se poate cunoaște din povestirea lui. Pre-lungă Români, Anonymus amintesc aici și Slavi; el nu spune însă nimic de stăpînirea bulgară, care la venirea Ungurilor se întindea și asupra Ardealului. Principatul român, amintit de el, se află după toată probabilitatea în aținare de imperul bulgar; el putea să fie supus de Unguri abia pe la meul sec. X, când puterea Bulgarilor era decăzută. Din timpul stăpînirii bulgare au păstrat Români ungureni knezatele și voivodatele lor cu numiri bulgaro-slovenesci, și dela dîșii au împrumutat Ungurii numirea de Voivod al Ardealului, urma vechiului voivodat român de aici.

O reminiscență despre stăpînirea bulgară asupra părților Daciei se află în Anonymus la principatul așa numitului Menu-Moroul ³⁾ dintre Ardeal și Tisa superioară. Despre acesta spune cronicarul, că era supus „Împăratului Constantinopolitan (cap. 20) și că se pregătia de fugă în Grecia (cap. 28), confundând aici, ca mai adeseori, Bulgaria cu imperul bizantin, care în timpul lui cuprindea și Bulgaria. Asemenea confundare face el la principatul lui Salan. ⁴⁾ La Menu-Morout ea se cunoaște clar și din aceea că el face pe acesta să răspundă Ungurilor „cu inimă bulgărească“ cap. 15. bulgarico corde. În partea mai răsăriteană a acestui principat aflăm mai târziu voivodatul român de Marémorș, adevărit în documente dela sfârșitul sec. XIII înainte, după toată probabilitatea o mică rămășiță din timpurile mai vechi, în cotul nord-estic al Ungariei, unde Români au putut păstra timp mai îndelungat autonomia lor națională. (Va urma.)

Posta ultimă.

Oradea-mare, 25 Iunie n. Ministrul-president Tisza a sosit aseară la 6 oare însoțit de consiliarul ministerial Tarcovich aici; a fost întâmpinat la gară de comitele suprem Döry, vice-comitele Beötty și de mulți alți honorațiori; el a cercetat pe comitele suprem, casina maghiară și teatrul. Seara la 8 oare a fost banchet festiv cu 500 tacâmuri. Seara la 11 oare ministrul-president s'a reîntors earăși la Budapesta.

Viena, 25 Iunie n. Regele Carol al României și Regina Elisabeta a României au sosit aici din Neuwied și au fost primiți la gară de archiducele Albrecht precum și de ministrul plenipotențiar român de lungă Curtea Vienei. La ameași Împăratul a făcut o vizită părechei regale, care e invitată astăzi la dineul de Curte și-și va continua mîne seară călătoria spre Bucuresci.

Petersburg, 25 Iunie n. Rușii au trecut deja preste granițele coreanze și se trag înspre portul Lunkarev, pe care îl vor ocupa. Scirea aceasta a suprins în măsură mare cercurile de aici și se crede, că pașii Rușiei vor ave cele mai serioase urmări.

¹⁾ Următorul acestuia, Gyula II, contemporanul lui Ștefan-cel-Sfânt, este numit și în Anales Hildesheimenses la a. 1003: rex galus. Pertz M. G. Ss, III, 92.

²⁾ Aici trebuie căutată și originea numelui Gelou. Este mai mult decât ridicul de a deriva acest nume dela latinescul Gela (ger) — cum face domnul Nădejde în revista „Contemporanul“, Iași 1884, a. IV. nr. 3. pag. 110, — și de a scoate de aici concluziunea că: Galacii lui Anonymus nu erau Români, ci alt popor romanic, în a cărui limbă gerul slovac s'ar fi numit gela, și că deci limba noastră este venită în Dacia din cea parte a Dunării după venirea Ungurilor. Aceasta înseamnă a-și bate joc de știință și de istoria unui popor.

³⁾ Cronicile unguresci numesc încă pe timpul lui Ștefan-cel-Sfânt (pe la 1003) în partea răsăriteană a Ardealului un duce bulgar Kean, va să zică un Khan bulgăresc sau vasaal al imperiului bulgar.

⁴⁾ Numele Morot îl cunoaște și Kéza din tradițiune, dar' îl înlocuiește cu Suatopluk. Endlicher p. 101: Tradunt guidam, quod Hungari Morot non Suatopluk in secundo eorum reditu in Pannonia reperissent principatum... pag. 103: usque hodie fabulose Morot ipsum fuisse asserunt... Thurocz, P. I. c. 24: Voluere tamen noamulli, quod Hungari, in secundo ipsorum introitu, non Zaca-thepluk, sed Marothum patrem illius, in Pannonia invenissent dominantem.—Chron. Budense pag. 32: Svetibolug, Morothi filius.

⁵⁾ Morot înseamnă unguresc Morav; de aceea Kéza înlocuiește acest nume, cum se pare din combinațiunea sa proprie, cu Suatopluk, ducele Moraviei, privit ca fiul lui Morot. Rămâne la îndoială dacă Anonymus a împrumutat acest nume dela comunele tradițional al unui duce morav, sau de avem a face cu alt nume propriu. În România, mai ales Oltenia, se află mai multe localități cu numele Morot și Marotesti (v. Hașdeu, Ist. crit. I, 89.), derinat dela numele personal Morot, care se vede că a fost mai înainte întrebuitat între Români. La numele Menu-Morout, numit nepot al lui Morout, se presupune forma română menu dela lat. minor.

⁶⁾ Cap. 12: Keanus, proavus ducis Salani, dux de Bulgaria egressus auxilium et consilio imperatoris Grecorum, preoccupaverat terram illam...

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase de concursuri bisericesci-scolare.

Concursuri scolare:

Pentru stațiunea învățătoarească din parochia gr.-cat. Suciagu în protopopiatul Clujului; emolumente: a) în bani gata 200 fl. v. a., din cari 100 fl. se vor solvi prin repartitiune dela popor, ear' altă 100 fl. din fondul cultului gr.-cat. al Protopopiatului Clujului în 4 rate dela Oficiul protopopesc gr.-cat. din Cluj; b) cuartir în scoală: 2 chilii și o culină.

Pentru stațiunea învățătoarească din Cluj-Mănăștur în protopopiatul Clujului; emolumente: a) 200 fl. v. a. bani gata în 2 rate decursive dela cassarul scoalei; b) cuartir în o chilie a scoalei; grădina de legumi; d) o orgie de lemne.

Pentru stațiunile învățătoresci Ugruț și Ciaki-Gărbău în protopopiatul Dergei și anume:

1) Ugruț; emolumente: a) în bani 200 fl. v. a. solvinți prin repartitiune dela popor în 2 rate egale și adevă în 1-a Ianuarie și 1-a Aprilie st. n.; b) două orgii patrate de lemne pentru încălzitul scoalei și a chilei docentului; c) grădina de legumi; d) cuartir în edificiul scoalei.

2. Ciachi-Gărbău; emolumente: a) în bani 200 fl. v. a. solvinți dela popor prin repartitiune în trei rate egale; b) 20 fl. din cassa bisericeii pentru încălzirea scoalei și a locuinței docentului; c) din grădina scolastică de pomărit, ce se va îngriji prin senatul scolastic, va primi remunerațiune docentele amăsuraț zelului, ce va desvolta în plantarea și cultivarea pomilor; d) cuartir în edificiul scoalei și grădina de 1/2 jugher pentru legumi;

Pentru stațiunea docentă din parochia gr.-cat. Chișiasa-de-sus în protopopiatul Sibiiului; emolumente: a) în bani 200 fl. v. a. cari se vor solvi în 4 rate egale din cassa alodială comună; b) usufructul unei grădini; c) cuartir liber în edificiul scoalei în odaia menită spre acest scop; d) lemne de foc și e) încât pentru încălzitul salei de învățământ îngrijesce comuna politică.

Termin 31 Iulie n. a. c.

Stațiunea docentă din Gelou în protopopiatul Clujului; emolumente: a) 100 fl. v. a. bani din repartitiune; b) 66 metre de bucate cu metreta cea mica; c) 66 zile de lucru; d) arător

de 6 zile de plug; e) fânaț de 3 care de fân; f) terțialitate din stolă și cuartir.

Termin 31 Iulie n. a. c.

Sciri economice.

Tergul de râmători în Steinbruch. În 24 Iunie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 35 cr. până 36— cr., unguresci grei, tineri 37— cr. până 38 1/2 cr., de mijloc 38— cr. până 39— cr., ușori 40— cr. până 41— cr. marfă țerănească, grea 35 1/2 cr. până 36— cr., de mijloc 38— cr. până 39— cr., ușoară 39— cr. până 40— cr., românesici de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sêrbesci, grei 37— cr. până 38— cr., transito de mijloc 37— cr. până 38— cr., transito ușori 37— cr. până 38— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpeniți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta dela 24 Iunie st. n.

Grâu (din Banat): 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. — până — fl. (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. 8.90 până 9.50, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—97 Kilo fl. 8.80 până 9.40, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. 8.80 până 9.40, (de Bacska) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. — până — fl. (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până — fl. 74—79 Kilo fl. 8.60 până 9.10.

Săcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 7.— până 7.20. Orđ (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.30 până 6.50; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 7.60 până 9.50.

Ovșs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.40 până 7.80. Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.25 până 6.30; de alt soi fl. 6.30 până 6.35.

Rapița fl. 11.50 până 12.50; de Banat fl. 11.25 până 12.—.

Mălaiu (unguresc): fl. 5.80 până 6.25.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 9.11 până 9.13 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.90 până 8.92.

Săcara (primăvară) 69 1/10 Kilo fl. 6.21 până 6.23.

Bursa de București.

Cota oficială dela 24 Iunie st. n. 1885.

Renta amort. (5%) . . . Cump. — vând. 98.—
Rur. conv. (6%) . . . — — — —
Act. de asig. Dacia-Rom. . . 294.— — — —
Banca națională a României . . 1272.— — — —
Impr. oraș. București . . . 30.— — 31.—
Credit mob. rom. 185.— — — —
Act. de asig. Națională . . . 229.— — — —
Scrișuri fonciare urbane (5%) . . — — — 89 1/4
Societ. const. 239.— — — —
Schimb 4 luni — — — 34.—
Aur 10.9% — — — —

Bursa de Budapesta

din 25 Iunie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6% 99.45
" " " 4% 92.95
" " " 5% 148.—
Imprumutul căilor ferate ung. 98.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 123.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) 109.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 102.50
Bonuri rurale ung. 102.50
" " " cu cl. de sortare 102.—
" " " bănățene-timșene 101.50
" " " cu cl. de sortare 101.25
" " " transilvane 102.—
" " " croato-slavone 98.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 117.50
Imprumut cu premiu ung. 120.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin 82.50
Renta de hârtie austriacă 83.10
" " " argint austriacă 108.50
" " " aur austriacă 139.50
Losurile austr. din 1860 855.—
Acțiunile băncii austro-ungare 287.50
" " " de credit ung. 288.20
" " " " austr. 101.—
Scrișuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina” 5.85
Galbeni imperătesci 9.84
Napoleon-d'ori 60.95
Mărci 100 imp. germăne 124.30
Londra 10 Livres sterlinge

Bursa de Viena

din 25 Iunie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6% 99.45
" " " 4% 92.—
" " " 5% 148.25
Imprumutul căilor ferate ung. 98.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 123.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) 108.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 102.50
Bonuri rurale ung. 102.50
" " " cu cl. de sortare 102.25
" " " bănățene-timșene 101.50
" " " cu cl. de sortare 101.50
" " " transilvane 101.—
" " " croato-slavone 102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin 117.20
Imprumut cu premiu ung. 119.88
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin 82.60
Renta de hârtie austriacă 83.20
" " " argint austriacă 108.40
" " " aur austriacă 139.25
Losurile austr. din 1860 858.—
Acțiunile băncii austro-ungare 287.50
" " " de credit ung. 288.25
" " " " austr. —
Argintul —
Galbeni imperătesci 5.87
Napoleon-d'ori 9.85
Mărci 100 imp. germăne 61.—
Londra 10 Livres sterlinge 124.25

Cele mai bune și mai eftine losuri!

8 trageri pe an

La 1 Iulie două trageri: Losuri ale Crucii-roșie-ungare, câștigul principal 15.000 fl. Losuri de Laibach, câștigul principal 15.000 fl.

Certificatul combinat exmis de mine privilegiate la losurile austriace, ungare ale Crucii-roșie și ale losurilor de Laibach se bucură de o frecvență însemnată și constantă astfel, încât cu privire la împrejurarea aceasta me simț îndemnat a exmite din nou grupele de losuri eliberate de mine cu privilegiul tragerii din 1 Iulie st. n. a losiei de Laibach și a losiei crucii-roșie-ungare, și ofer deci:

Grupa A { 1 los de Laibach } se solvesc în 29
 { 1 los a crucii-roșie-aust. } rate lunari à
 { 1 los a crucii-roșie-ung. } 2 fl.
Grupa B { 1 los de Laibach } se solvesc în 29
 { 2 los. ale crucii-roșie-aust. } rate lunari à
 { 2 los. ale crucii-roșie-ung. } 3 fl.
Grupa C { 2 los. de Laibach } se solvesc în 29
 { 2 los. ale crucii-roșie-aust. } rate lunari à
 { 2 los. ale crucii-roșie-ung. } 4 fl.

Prețurile specificate mai sus au valoare numai până atunci când nu se ivesc noutăți de curs.

Prin depunerea ratei dîntîu e asigurat singurul drept de joc pentru amîndouă tragerile din 1. Iulie st. n. și prin aceasta se justifică admiterea, că numărul comandelor de astădata se va ridica în măsură de tot mare.

Astfel comanda se pot face numai în proporția losurilor cari se mai află în depozit. Drept aceea mă rog pentru comanda timpurie, ca certificatele să se poată încă la vreme trimitte la trageri.

După trimiterea celei dîntîu rate primesce cumpărătorul certificatul timbrat și provădit cu seria și numărul losului, prin ce și asigurăză numai decât dreptul de joc pentru toate câștigurile principale și secundare.

Comanda — mai favorabil prin asigunațiune postale, dacă se cere și prin rambursarea ratei prime, prelungă însemnarea grupeii — se va efectui prompt. Prospekte, liste de trageri și calendare de sortire pe an 1885 se vor trimite gratuit și franco.

Banca Vineză de schimb și Lombard A. Gutfeld, mai nainte Leutholtz & Comp., există dela 1870

Viena I. Wipplingerstrasse 27.

Losiele întrebunțate spre exmiterea certificatelor stau în localul bancii la dispozițiunea oricărui proprietar de certificate spre privire! [155] 3—3
Agenți solidi pentru Austro-Ungaria se primesc.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren accelerat		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus		
Viena	—	7.15	—	—	Bucuresci	—	5.—	7.45	—	Viena	7.15	11.—	—	Teiuș	11.09	3.56	—	Copsa mică	—	—	3.02	1.11		
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal	—	9.47	12.50	—	Budapesta	1.45	8.05	8.—	Alba-Iulia	11.56	4.27	—	Șeica mare	—	—	3.30	1.32		
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	4.02	11.02	12.—	Vințul de jos	12.20	4.53	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01		
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	{	10.44	2.27	—	Arad	{	7.53	3.37	5.55	Șibot	12.25	5.19	—	Ocna	—	—	4.09	2.24	
Oradea-mare	{	5.33	6.46	—	1.28	Feldioara	6.22	10.51	2.55	—	—	4.—	6.05	Orăștia	1.19	5.41	—	Sibiiu	—	—	4.26	2.44		
Várad-Velencze	—	—	9.37	1.52	Apatia	7.01	11.18	3.38	—	Glogovaț	—	4.13	6.19	Simeria (Piski)	1.48	6.08	—	Sibiiu—Copsa mică						
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	Ágostonfalva	7.33	11.36	4.17	—	Gyorok	—	4.38	6.46	Deva	2.35	6.39	—	Sibiiu	—	—	10.25	11.47		
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	Homorod	8.01	11.51	4.47	—	Pauliș	—	4.51	7.—	Branička	3.04	7.04	—	Ocna	—	—	10.46	12.05		
Rév	—	7.42	11.36	3.18	Hașfalău	10.10	1.19	7.37	—	Radna-Lipova	—	5.10	7.23	Ilia	3.36	7.29	—	Loamneș	—	—	11.09	12.29		
Bratca	—	—	12.10	3.41	Sighișoara	10.39	1.37	8.21	—	Conop	—	5.38	7.51	Gurasada	3.50	7.41	—	Șeica mare	—	—	11.32	12.50		
Bucia	—	—	12.43	4.01	Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—	Bérvava	—	5.57	8.10	Zam	4.25	8.12	—	Copsa mică	—	—	11.52	1.07		
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	Mediaș	11.54	2.25	9.43	—	Soborșin	—	6.42	8.58	Bérvava	5.09	8.49	—	Cucerdea—Oșorheiu						
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	Copsa mică	12.37	2.41	10.02	—	Zam	—	7.14	9.28	Conop	5.56	9.29	—	Cucerdea	4.40	10.00	3.50	12.19		
Stana	—	—	3.29	5.27	Micăsasa	12.56	—	6.06	—	Gurasada	—	7.43	9.56	Radna-Lipova	6.18	9.49	—	Cheța	5.10	10.31	4.21	12.50		
Aghiriș	—	—	4.—	5.50	Blaj	1.30	3.13	6.20	—	Ilia	—	8.01	10.17	Pauliș	6.57	10.23	6.14	Ludoș	5.31	10.53	4.43	1.12		
Ghirbău	—	—	4.18	6.02	Crăciunel	1.45	—	6.59	—	Branička	—	8.21	10.38	Gyorok	7.12	10.37	6.30	M. Bogat	5.41	11.03	4.43	1.22		
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	Teiuș	2.34	3.45	7.15	—	Deva	—	8.47	11.05	Glogovaț	7.27	10.52	6.47	Cipeu-Iernut	6.18	11.44	5.31	2.03		
Cluj	{	10.01	5.05	6.43	Aiud	2.55	4.01	8.—	—	Simeria (Piski)	—	9.40	11.55	—	7.56	11.18	7.17	Kerelő-Sz.-Pál	6.33	12.00	5.46	2.18		
Apahida	12.05	10.16	—	7.03	Vințul de sus	3.17	—	8.29	—	Orăștia	—	10.10	12.24	Arad	8.10	11.32	7.32	Nireșteu	6.56	12.26	6.10	2.45		
Ghiriș	2.16	11.25	—	8.54	Uioara	3.24	—	8.55	—	Șibot	—	10.34	12.53	Szolnok	9.—	12.20	8.10	Oșorheiu	7.15	12.46	6.30	3.05		
Cucerdea	3.32	11.45	—	9.43	Cucerdea	3.24	—	8.55	—	Vințul de jos	—	11.04	1.22	Budapesta	2.39	4.53	12.—	Oșorheiu—Cucerdea						
Uioara	3.41	—	—	9.51	Apahida	3.36	4.29	9.04	—	Alba-Iulia	—	11.21	1.40	Viena	7.10	8.16	2.10	Oșorheiu	6.34	12.06	8.45	12.25		
Vințul de sus	3.50	—	—	9.58	Cluj	4.11	4.50	9.32	—	Teiuș	—	12.05	2.24	Petroșeni—Simeria (Piski)					Nireșteu	6.55	12.27	9.06	12.55	
Aiud	4.25	12.08	—	10.24	Nedeșdu	5.36	—	10.32	—	Simeria (Piski)—Petroșeni					Petroșeni—Simeria (Piski)					Kerelő-Sz.-Pál	7.16	12.51	9.28	1.24
Teiuș	5.10	12.29	—	10.59	Blaj	6.08	6.08	12.59	8.—		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de persoane	Cipeu-Iernut	7.37	1.16	9.49	1.54		
Crăciunel	5.44	—	—	11.28	Ghirbău	6.29	—	—	8.34									M. Bogat	8.07	1.50	10.20	2.31		
Blaj	6.02	12.57	—	11.44	Aghiriș	6.45	—	—	8.59	Simeria	6.30	11.50	2.23	Petroșeni	6.49	9.33	5.28	Ludoș	8.21	2.07	10.34	2.46		
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	Stana	7.—	—	—	9.56	Streiu	7.05	12.27	3.—	Banița	7.27	10.14	6.06	Cheța	8.38	2.21	10.51	3.06		
Copsa mică	7.—	1.32	5.40	1.01	Huiedin	7.26	—	—	10.16	Hațeg	7.53	1.19	3.49	Crivadia	8.06	10.54	6.45	Cucerdea	9.07	2.50	11.20	3.40		
Mediaș	—	1.45	6.01	1.22	Ciucia	7.48	7.14	—	11.04	Pui	8.46	2.10	4.40	Pui	8.50	11.37	7.25	Simeria (Piski)—Uniedoara						
Elisabetopole	—	2.06	6.40	1.56	Bucia	8.28	7.43	—	12.17	Crivadia	9.33	2.57	5.28	Hațeg	9.13	12.17	8.02	Simeria (Piski)	6.40	—	—	—		
Sighișoara	—	2.38	7.35	2.44	Bratca	8.47	—	—	12.47	Banița	10.11	3.35	6.07	Streiu	10.16	12.58	8.44	Cerna	7.01	—	—	—		
Hașfalău	—	2.50	8.01	3.02	Rév	9.06	—	—	1.21	Petroșeni	10.43	4.04	6.39	Simeria	10.53	1.35	9.15	Uniedoara	7.30	—	—	—		
Homorod	—	3.48	10.05	4.41	Mező-Telegd	9.26	8.22	—	2.05	Arad—Timișoara					Timișoara—Arad					Uniedoara—Simeria (Piski)				
Ágostonfalva	—	4.19	11.02	5.30	Fugyi-Vásárhely	10.01	8.48	—	3.08		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren de persoane	Tren omnibus	Uniedoara	10.18	—	—	—		
Apatia	—	4.34	11.37	6.03	Várad-Velencze	10.20	—	—	3.39									Cerna	10.44	—	—	—		
Feldioara	—	4.53	12.32	6.35	Oradea-mare	10.30	—	—	3.55									Simeria (Piski)	11.03	—	—	—		
Brașov	{	—	5.30	1.50	—	10.37	9.13	—	4.06									Ghiriș—Turda						
Timiș	—	6.07	2.48	—	P. Ladány	10.51	9.18	10.37	—	Arad	6.00	12.55	8.25	Timișoara	6.07	12.25	5.00	Ghiriș	5.19	—	10.37	4.16		
Predeal	—	7.30	3.23	—	Szolnok	10.30	10.37	—	—	Aradul nou	6.25	1.21	8.36	Mercizfalva	6.40	1.16	5.56	Turda	5.40	—	11.04	4.37		
Bucuresci	—	11.35	9.40	—	Budapesta	10.30	10.37	—	—	Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54	Orczifalva	6.51	1.34	6.07	Turda—Ghiriș						
					Viena	3.—	8.—	6.05	—	Vinga	7.19	2.18	9.13	Vinga	7.08	2.04	6.32	Turda	8.20	—	1.41	10.10		
										Orczifalva	7.38	2.36	9.25	Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53	Ghiriș	8.41	—	2.06	10.30		
										Mercizfalva	7.56	2.53	9.36	Aradul nou	7.40	2.54	7.24							
										Timișoara	8.42	3.40	10.06	Arad	7.50	3.10	7.40							

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.